

NATO

Matouš Raška, 481727

NATO

- North Atlantic Treaty Organization
- Severoatlantická aliance/Organizace severoatlantické smlouvy

NATO – ZÁKLADNÍ ÚDAJE

- Severoatlantická aliance vznikla **4. dubna 1949** podpisem **Severoatlantické smlouvy** (podepsána ve Washingtonu, prvních 12 států – Norsko, Dánsko, Nizozemsko, Belgie, Lucembursko, Francie, Itálie, Portugalsko, Spojené království, Island, Kanada a USA)
- Sídlí v **Bruselu**
- Generálním tajemníkem je **Jens Stoltenberg**
- Hlavním orgánem je **Severoatlantická rada**
- Dnes má NATO **30 členů** (vč. ČR – spolu s Maďarskem a Polskem jsme byli první státy bývalého Východního bloku, které do NATO vstoupily – 12.3.1999)

STÁTY SEVEROATLANTICKÉ ALIANCE

BELGIE (1949)	SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ (1949)	ESTONSKO (2004)
DÁNSKO (1949)	SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ (1949)	LITVA (2004)
FRANCIE (1949)	ŘECKO (1952)	LOTYŠSKO (2004)
ISLAND (1949)	TURECKO (1952)	RUMUNSKO (2004)
ITÁLIE (1949)	NĚMECKO (1955)	SLOVENSKO (2004)
KANADA (1949)	ŠPANĚLSKO (1982)	SLOVINSKO (2004)
LUCEMBURSKO (1949)	ČESKÁ REPUBLIKA (1999)	ALBÁNIE (2009)
NIZOZEMSKO (1949)	MAĎARSKO (1999)	CHORVATSKO (2009)
NORSKO (1949)	POLSKO (1999)	ČERNÁ HORA (2017)
PORTUGALSKO (1949)	BULHARSKO (2004)	SEVERNÍ MAKEDONIE (2020)

FUNKCE NATO

- NATO si klade za cíl -> chránit svobodu a bezpečnost všech členů politickými i vojenskými prostředky v souladu se zásadami Charty OSN
- Jedná se zde o systém kolektivní obrany -> útok na jeden stát je brán jako útok na všechny státy NATO

STRUKTUR A ALIANCE

- Nejvyšší orgán aliance je **Severoatlantická rada**
- Každá členská země zde má svého zástupce (tzn. **30 zástupců**)
- Radě předsedá **Generální tajemník NATO**
- Rozhodnutí musí být přijata **jednomyslně**

STRUKTURA ALIANCE

- Politickou strukturu aliance dále tvoří – **Výbor pro obranné plánování** a **Skupina pro jaderné plánování**
- Orgánům jsou dále podřízeny **Hlavní výbory**

VOJENSKÁ STRUKTUR A

- Nejvyšším orgánem je zde **Vojenský výbor** -> předkládá doporučení a návrhy Severoatlantické radě a stejně tak i Výboru pro obranné plánování a Skupině pro jaderné plánování
- Každá členská země je ve Vojenském výboru zastoupena jedním zástupcem (tzn. **30 zástupců**)
- **Předseda vojenského výboru** – je volen náčelníky generálních štábů členských zemí na tři roky (2015-2018 armádní generál Petr Pavel)
- Dnes je předsedou **sir Stuart Peach**

DELEGACE NATO

SKUPINA PRO
JADERNÉ
PLÁNOVÁNÍ

SEVEROATLAN-
TICKÁ RADA

PODRÍZENÉ
VÝBORY

GENERÁLNÍ
TAJEMNÍK

*Mezinárodní
pracovníci*

VOJENŠTÍ ZÁSTUPCI

VOJENSKÝ
VÝBOR

Mezinárodní vojenský štáb

VELITELSTVÍ
SPOJENECKÝCH
SIL PRO
OPERACE

VELITELSTVÍ
SPOJENECKÝCH SIL
PRO TRANSFORMACI

HISTORI E

- Založena **4. dubna 1949** ve Washingtonu (Severoatlantická smlouva)
- Organizace měla za úkol bránit Evropu před Sovětským svazem
- Od roku 1955 působí jako protiváha Varšavské smlouvy
- Před rokem '55 chtěl dokonce Sovětský svaz do NATO vstoupit, to bylo zamítnuto

HISTORIE – ODSTOUPENÍ FRANCIE Z VOJENSKÝCH H STRUKTUR

- 1959 – ve Francii se Charles de Gaulle stává prezidentem
- Kritizuje silný vliv USA na celou alianci a blízký vztah USA s VB
- Žádá o to, aby Francie byla na stejné úrovni a aby jí NATO pomohla ve Francouzském Alžírsku v boji s povstanci
- de Gaulle není vyslyšen -> stahuje jednotky z velení NATO, zakazuje umísťovat cizí jaderné zbraně na území Francie, vykazuje všechny cizí jednotky

HISTORIE – ODSTOUPENÍ FRANCIE Z VOJENSKÝCH STRUKTUR

- V roce 1966 Francie oficiálně vystupuje z vojenských struktur NATO, ze Skupiny pro jaderné plánování
- Francie však nadále setrvává ve strukturách politických (např. Severoatlantická rada)
- Francie se do vojenských struktur znovu vrací až v roce 2009

OPERACE NATO

- 1993 – 1995 -> NATO se angažuje během **války v Bosně a Hercegovině**
 - Historicky první sestřely provedené letouny NATO
 - Součást Daytonské dohody -> mírové jednotky NATO v oblasti až do roku 2004
- 1999 -> NATO zahajuje leteckou operaci **v Kosovu** proti Svazové republice Jugoslávie, která vojenskou silou potlačovala ozbrojené povstání kosovsko albánských separatistů
 - Konflikt končí, když Jugoslávie vyhověla požadavkům NATO -> přijímá rezoluce Rady bezpečnosti OSN -> na základě rezoluce vstupují do oblasti vojáci KEQB (mezinárodní mírové operace NATO) za účelem

OPERACE NATO

- **11. září 2001** -> útok na člena NATO -> **2003 zahajuje NATO první operaci mimo Evropu -> Afghánistán**
 - Boj proti Tálibánu a Al-Kaidě
 - Ukončení bojových operací – 2014
 - 2015 – zahájena nová operace
- **Výcvikové mise v Iráku**
 - 2004-2011
 - další byla zahájen roku 2018
- **2009 – operace Ocean shield** -> ochrana námořní dopravy proti somálským pirátům v oblasti Adenského zálivu a Indického oceánu
- **2011** – občanská válka v Libyi -> v čele Libye Muammar Kaddáfí -> zásah Koalice jejímž členem bylo i NATO -> embargo na dovoz zbraní režimu v Libyi, zřízena bezletová zóna na Libyi
 - Rozkol v NATO -> ne všechny státy se zúčastnily

ZDROJE

https://www.nato.int/nato-welcome/index_cz.html

<https://www.mocr.army.cz/nato/strategie-a-cile/nato---hlavni-funkce-2410/>

<https://www.mocr.army.cz/nato/hlavni-organy/hlavni-organy-severoatlanticke-aliance-8248/>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Severoatlantická_aliance#Působení

<https://www.youtube.com/watch?v=xJ-Dxg-SMPM>

<https://www.youtube.com/watch?v=dGtnTx6S7e4>